

Nätterna heter ingenting

Varför har nätterna inga namn? Det är en bra fråga men svaret är nog ganska enkelt. För inte så länge sedan använde de flesta självklart natten till sömn och vila. Alltså har bara dagarna egna namn.

Långt in på 1900-talet var det inte många som höll sig vakna när det var natt. Nattsköterskor på sjukhus arbetade förstås och bagare kunde börja arbetet långt innan solen gått upp. Till de nattvakna hörde också de chaufförer som körde sina långtradare kors och tvärs genom natten. På en del industrier arbetade man också dygnet runt. Och där det var fest kunde prat och skratt fortsätta fast klockan blivit långt efter midnatt. Men de flesta sov, så varför då ge nätterna namn?

Kanske bör det ändras nu? Varför kan det inte få heta månnatt, tinsnatt och lörnatt?

Det är litet konstigt att det dröjde ända till slutet av 1900-talet innan det blev vanligt med sena kvällar och nattvakenhet. Åtminstone sedan 1950-talet har det ju funnits så mycket elektriskt ljus att det går att välja om man vill vara nattmänniska eller dagmänniska.

Men ljuset är bara en av flera förutsättningar för nattliv, lika viktigt är att tillräckligt många människor vill, måste eller behöver vara uppe om natten.

Moderna dygnsrytmer och gamla vanor, i Cathy Guisewites tecknade serie Cathy.

Det är elektrisk energi som både lyser upp tillvaron och ger dig all den energi som gör att du med dator och mobil och internet kan vara uppkopplad mot världen.

Det var faktiskt först på 1980- och 1990-talet som många restauranger och barer började hålla öppet till fram på småtimmarna. Sent på kvällen kan man numera också få en kopp kaffe i en 7 Eleven-butik eller gå iväg till något nattöppet gym.

Sedan länge slutar inte heller tv-programmen tidigt på kvällen. Men ännu 1968 fanns det bara en enda tv-kanal att se på och de sista programmen för kvällen kunde sändas så tidigt som vid 22-tiden. När tv-programmen slutat för dagen fanns bara radioprogrammen P1, P2 och P3 kvar för den som ville ha mediakontakt med omvärlden.

Datorer hemma var ett okänt begrepp på den här tiden, det fanns före 1990-talet inte heller något internet och bokstavskombinationen www betydde absolut ingenting. Ord som började på w togs inte ens på riktigt allvar utan sorterades in bland ord på v i ordböcker och uppslagsverk.

Idag är www vägen ut i vida världen men utan elektricitet är datorn död. Det är elektrisk energi som både lyser upp tillvaron och ger dig all den energi som gör att du med dator och mobil och internet kan vara uppkopplad mot världen.

Vad händer härnäst? Hur ser framtiden ut? Vad ställer klimatförändringen och nödvändigheten av en hållbar utveckling för krav på effektivare energianvändning? Som vanligt vet vi ingenting bestämt om framtiden.

Men om man ser bakåt i tiden och försöker lära något av 1900-talets historia så är det åtminstone tydligt att framtiden alltid har blivit dramatisk och överraskande men också oroande och löftesrik.

Tänk bara hur mycket som hänt sedan 1800-talet när vedåldern upphörde i Sverige och elektriciteten blev den energi som är vår följeslagare genom livet.

Det är därför vi har gett den här boken namnet "Från ved till www". Boktiteln tycker vi säger något viktigt om både 2000-talet och den tid för inte så länge sedan då elektriciteten var okänd för både barn, vuxna och unga i deras liv.

Varför har nätterna inga namn? Så heter boken från 1970 där författaren Göran Palm undrar varför bara dagarna har namn.

Bokstavskombinationen www betydde absolut ingenting.